

KAYSERİ SANAYİ ODASI

AZERBAYCAN ÜLKE RAPORU

20 Kasım 2018

Kocasinan Bulvarı No: 161 Kocasinan 38110 Kayseri / TÜRKİYE
Tel: +90 (352) 245 10 50 Fax: +90 (352) 245 10 40

e-mail: info@kayso.org.tr

www.kayso.org.tr

AZERBAJYCAN

Ülke Raporu – Kasım 2018

Resmi Adı : Azerbaycan Cumhuriyeti

Yönetim Biçimi : Parlamenter Cumhuriyet

Cumhurbaşkanı : İlham Aliyev

Başkent : Bakü

Nüfus : 10.046.516 (2018 ver.)

Nüfusun Etnik Dağılımı: %91,6 Azeri, %2 Dağıstan, %1,3 Rus, %1,3 Ermeni, %1,3 Talışlar, %2,4 Diğer.

GSYİH– Satın Alma Gücü Paritesi : 172,2 milyar \$ (2017 ver.)

Reel Büyüme Oranı: % 0,1 (2017 ver.)

Sektörel Bileşim: % 6,1 Tarım, % 53,5 Endüstri, % 40,4 Hizmet (2017 ver.)

Enflasyon Oranı: % 13 (2017 ver.)

İş Gücü : 5,12 milyon (2017 ver.)

Sektörel İşgücü Dağılımı: % 48,9 Tarım, % 14,3 Endüstri, % 48,9 Hizmet.

İşsizlik Oranı : % 5 (2017 ver.)

Endüstri : Petrol ve doğal gaz, petrol ürünleri, petrol sahası ekipmanı, çelik, demir cevheri, çimento, kimya ve petrokimya, tekstil.

Endüstrinin Büyüme Oranı: % - 3,8 (2017 ver.)

Tarım Ürünleri : Meyve, sebze, tahıl, pirinç, üzüm, çay, pamuk, tütün, hayvancılık.

İhracat : 15,15 milyar \$ (2017 ver.)

İhracat Ürünleri : % 90 petrol ve gaz, makine, pamuk, gıda maddeleri.

İhracat Ortakları: % 23,2 İtalya, % 13,6 Türkiye, % 5 Almanya, % 6,1 İsrail, % 5,4 Rusya, % 4,6 Çek Cumhuriyeti, % 4,3 Gürcistan.

İthalat : 9,04 milyar \$ (2017 ver.)

İthalat Ürünleri : Makine ve ekipmanlar, gıda maddeleri, metaller, kimyasallar.

İthalat Ortakları : % 17,7 Rusya, % 14,8 Türkiye, % 9,9 Çin, % 8,3 ABD, % 5,3 Ukrayna, % 5,1 Almanya, %6,4 İtalya.

Dış Borç Tutarı : \$ 17,41 milyar (31 Aralık 2017 ver.)

Para Birimi : Azerbaycan manatı (AZN)

Doğal Kaynakları: Petrol, doğal gaz, demir cevheri, demir dışı metaller, boksit.

Din : % 96,9 Müslüman, % 3 Hristiyan, % 0,1 Diğer.

Diller : %92,5 Resmi dil olan Azeri, % 1,4 Rusça, % 1,4 Ermenice, % 4,7 Diğer.

TÜRKİYE – AZERBAJYCAN DIŞ TİCARET VERİLERİ

Türkiye'nin Azerbaycan'a ihracatı 2017 : 1.356.999.400 \$

2017 yılında Azerbaycan ülkemizden en çok ihracat yapılan ülkeler arasında 25'nci sırada yer almaktadır.

2016 Yılına Göre İhracattaki Artış : % + 5,59 (2016 İhr: 1.285.127.038\$)

Türkiye'nin Azerbaycan'dan İthalatı 2017 : 350.869.670 \$

2017 yılında Azerbaycan ülkemizden en çok ithalat yapılan ülkeler arasında 60'ıncı sırada yer almaktadır.

2016 Yılına Göre İthalattaki Artış : % + 26,15 (2016 İtl: 278.131.382 \$)

KAYSERİ AZERBAJYCAN DIŞ TİCARET VERİLERİ

KAYSO verilerine göre 2017 yılında Odamız üyesi firmalar Azerbaycan'a **16.735.681 FOB \$** lık ihracat gerçekleştirmiştir. Azerbaycan Kayseri'den en çok ihracat yapılan ülkeler arasında **22'nci** sırada yer almaktadır.

İHRAÇ EDİLEN ÜRÜN GRUPLARI	İHRACAT İÇİNDEKİ PAYI (%)
Mobilya (Koltuk, Kanepeler, Oturma Grubu, Büro Mobilyaları, ...)	39,79
Elektrikli Ev Aletleri (Elektrikli Fırın, Ocak, Soba, Barbekü,...)	25,50
Demir-Çelikten Mamül Eşya (Kablo, İletkenler,...)	21,99
Tekstil (Yatak Kumaşı, Döşemelik Kumaş, Halı, Keçe, Votka, ...)	5,79
Çelik Kapı (Çelik Kapı ve Mamulleri,...)	3,93
Diğer (Cam ve Cam Ürünleri, ...)	2,52
Kimyasal Plastik Ürünler (Plastik Boru, Plastik Eşya, ...)	0,35
Maden Ürünleri (Bazalt, ...)	0,12
Makina (Boyama Makinası,...)	0,01

AZERBAJYCAN'DAN KAYSERİ'YE İTHALAT

KAYSO verilerine göre 2017 yılında Odamız üyesi bir firma Azerbaycan'dan **9.683.763 FOB \$** lık ithalat gerçekleştirmiştir. Azerbaycan Kayseri'den en çok ithalat yapılan ülkeler arasında **16'nci** sırada yer almaktadır.

Türkiye - Azerbaycan Siyasi İliŐkileri

Türkiye, 30 Ağustos 1991 tarihinde bağımsızlığını ilan eden Azerbaycan Cumhuriyeti'ni 9 Kasım 1991'de tanıyan ilk devlet olmuŐtur. Diplomatik iliŐkiler 14 Ocak 1992'de kurulmuŐ ve Bakü'de Başkonsolosluk olarak görev yapmakta olan temsilciliğimiz Büyükelçilik düzeyine yükseltilmiŐtir. Azerbaycan'da ayrıca Nahçıvan ve Gence Başkonsolosluklarımız faaliyet göstermektedir. Azerbaycan'ın ise Ankara'daki Büyükelçiliğinin yanısıra İstanbul ve Kars'ta da Başkonsoloslukları bulunmaktadır.

Türkiye'nin Azerbaycan'la iliŐkileri çok boyutlu ve stratejik düzeydedir. Yoğun şekilde devam eden karşılıklı üst düzey ziyaretler, iliŐkilerin arkasındaki en önemli itici güçtür. İki ülke devlet yetkililerinin göreve geldikten veya sembolik önemi haiz gelişmelerin ardından diğeri ülkeyi öncelikli olarak ziyaret etmeleri şeklinde bir gelenek yerleşmiştir.

Azerbaycan Dışışleri Bakanı, Hocalı Katliamı'nın 25. yıldönümü nedeniyle Türk Konseyi tarafından düzenlenen konferansa katılmak üzere 22 Şubat 2017 tarihinde ülkemizi ziyaret etmiş, bu vesileyle Sayın Bakanımızla ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir. Azerbaycan Meclis Başkanı 22 Mayıs 2017 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen KEİ Zirvesi'ne katılmıştır. Azerbaycan Cumhurbaşkanı 9-10 Temmuz 2017 tarihlerinde 22. Dünya Petrol Kongresi'ne, 19-20 Ekim 2017 tarihlerinde ise D-8 Zirvesi'ne katılmak üzere ülkemizi ziyaret etmiştir. Cumhurbaşkanı Aliyev son olarak, İİT Olağanüstü Zirvesi'ne iŐtirak etmek amacıyla 13 Aralık'ta ülkemizi ziyaret etmiştir.

İkili iliŐkilerin daha da güçlendirilmesi amacıyla 2010 yılında Cumhurbaşkanları düzeyinde Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) mekanizması tesis edilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi VI. Toplantısı ve Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattının ilk seferi vesilesiyle 30-31 Ekim 2017 tarihlerinde Azerbaycan'a ziyaret gerçekleştirmiştir .

Azerbaycan ile tesis edilen Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan, Türkiye-Azerbaycan-İran ve Türkiye-Azerbaycan-Türkmenistan üçlü toplantıları, bölgesel istikrar, barış ve refaha katkı sağlayan önemli mekanizmalardır. Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan ile Türkiye-Azerbaycan-Türkmenistan üçlü toplantı süreçleri Devlet Başkanları seviyesine de çıkartılmıştır. 2017 yılında Türkiye-Azerbaycan-Pakistan üçlü mekanizması tesis edilmiş ve ilk toplantısı 30 Kasım 2017 tarihinde Bakü'de gerçekleştirilmiştir.

Türkiye ile Azerbaycan arasındaki tek kara bağlantısını oluŐturan Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti, ülkemizin Azerbaycan'la ikili iliŐkileri açısından ayrı bir yer tutmaktadır. Ermenistan, İran ve Türkiye arasında kalan ve Azerbaycan'dan fiziken ayrı olan, tarihte "Türk Kapısı" olarak da tasvir edilegelen Nahçıvan, Azerbaycan halkı ile doğrudan

bağlantı noktamızı oluŐturmaktadır. *Sayın BaŐbakanımız 20 Aralık 2017 tarihinde Nahçıvan'a bir ziyaret gerçekteŐirmiŐtir.*

Ülkemiz, Yukarı Karabağ ihtilafının Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü ve egemenliği çerçevesinde, barıŐçıl yollarla biran önce çözüme kavuŐturulması için çaba sarfetmektedir. Bu çerçevede, AGİT Minsk Grubu'nun bir üyesi olarak, giriŐimlerini sürdürmekte ve özellikle Nisan 2016'da temas hattında ve Azerbaycan-Ermenistan sınırının belirli kesimlerinde yaŐanan Őiddetli çatıŐmalar ve can kayıpları ertesinde endiŐelerini ve müzakerelere hız verilmesi yönündeki çağrısını her fırsatta dile getirmektedir.

Azerbaycan'ın Ekonomisi

Firmalarımızın Azerbaycan'daki yatırımları toplamı 9 milyar Dolardır. Ülkede 25 bini aŐkın kiŐiye iş imkanı sunan 2600'den fazla Türk sermayeli Őirketin yatırımları ağırlıklı olarak telekomünikasyon, bankacılık/sigorta, ulaŐtırma, gıda ticareti, tekstil, eğitim, mobilya ve inŐaat malzemeleri sektörlerine yönelmiŐtir. Ülkemizde 2015 Aralık ayı itibarıyla Azerbaycan sermayesine sahip 1771 Őirket faaliyet göstermektedir.

Azerbaycan'ın ülkemizdeki yatırımları 4 milyar Doları aŐmıŐtır. Türk müteahhitlik firmaları Azerbaycan'da Őimdiye kadar toplam 11 milyar dolar değerinde 347 proje üstlenmiŐlerdir.

Bakü-Tiflis-Kars (BTK) demiryolu projesi de üç ülke arasındaki bölgesel iŐbirliđinin somut göstergesini teŐkil etmektedir. Bu proje ulaŐtırma alanında Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki iŐbirliđine katkı sağlamanın yanında iki ülke arasındaki ticaretin artırılmasına da yardımcı olacaktır. Projenin tamamlanmasıyla ilk zamanlarda yıllık 1 milyon yolcu ve 6,5 milyon ton yük taŐıması beklenirken, 2034 yılında 3 milyon yolcu ve 17 milyon ton yük taŐıyacađı öngörülmektedir. BTK Projesi 7. Üçlü UlaŐtırma Bakanları Toplantısı 12 Şubat 2016 tarihinde Tiflis'te gerçekteŐirilmıŐtir.

Afganistan – Türkmenistan – Azerbaycan – Gürcistan - Türkiye Transit TaŐımacılık Koridoru (Lapis Lazuli): Lapis Lazuli projesi ile, Afganistan-Türkmenistan-Hazar Denizi-Azerbaycan-Gürcistan arasında Karadeniz'deki limanlar kullanılarak veya Bakü-Tiflis-Kars demiryolu üzerinden Boğaz Köprüleri ve Marmaray aracılığıyla Avrupa'ya kadar uzanan bir transit koridoru oluŐturulması hedeflenmektedir.

Türkiye'nin, 2004 yılından bugüne dek Azerbaycan'a yapmıŐ olduğu ikili resmi kalkınma yardımlarının toplam tutarı 320 milyon Dolardır.

Türkiye'ye gelen Azeri ziyaretçi sayısı 2015 yılında 602 bindir.

Azerbaycan'ın Siyasi Görünümü

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) dağılmaya başlamasıyla birlikte, 30 Ağustos 1991 tarihinde Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Yüksek Meclisi bağımsızlık kararı almıő, bu karar 18 Ekim 1991 tarihinde yürürlüğe konmuőtur.

Ülkede, 66 rayon (vilayet) ve bir özerk cumhuriyetten (Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti) oluőan bir idari yapılanma mevcuttur.

Azerbaycan Cumhuriyeti, 12 Kasım 1995 tarihinde referandum yoluyla kabul edilen Anayasa ile yönetilmektedir. Azerbaycan Anayasası'na göre Azerbaycan devleti demokratik, laik ve üniter bir Cumhuriyet'tir. Azerbaycan yönetiminde kuvvetler ayrılığı prensibi benimsenmiő olup; yasama yetkisi Milli Meclis'e, yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına, yargı yetkisi ise mahkemelere aittir.

Azerbaycan Anayasası'nın 29 maddesinde toplam 44 deĐiőiklik yapılmasını içeren anayasa deĐiőiklik paketi 26 Eylül 2016 tarihinde referanduma sunulmuő ve tamamı kabul edilmiştir. Böylece, Cumhurbaşkanı'nın görev süresi 5 yıldan 7 yıla uzatılmıő, ayrıca Cumhurbaşkanı Yardımcısı kadrosu ihdas edilmiştir.

Bakanlar Kurulu, Cumhurbaşkanı tarafından atanmakta ve Milli Meclis tarafından onaylanmaktadır. Azerbaycan Milli Meclisi'nde 125 üye bulunmakta olup, milletvekilleri beő yıl için seçilmektedirler.

2013 yılında yapılan seçimlerde İlham Aliyev geçerli oyların yaklaşık %85'ini alarak üçüncü kez Cumhurbaşkanlığına seçilmiőtir. Müteakip Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 17 Ekim 2018 tarihinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

1 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilen parlamento seçimleri sonucunda, 7 Kasım 2010'da gerçekleştirilen bir önceki seçimdeki tablo esasen deĐiőmemiő, iktidarda bulunan ve Cumhurbaşkanı Aliyev'in Genel Başkanı olduğu Yeni Azerbaycan Partisi'nden 72 milletvekili, diğer partilerden 12 milletvekili ile 41 bağımsız üye Milli Meclis'e girmiőtir. Müteakip parlamento seçimleri Kasım 2020'de düzenlenecektir.

Azerbaycan'a ait Yukarı Karabağ ve çevresindeki 7 rayon (Azerbaycan topraklarının yaklaşık % 20'si) 1992 yılından bu yana Ermenistan iőgali altında bulunmaktadır. Türkiye, Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü ve egemenliğini desteklemektedir.